

Ανάγκη για χρήση σύγχρονων αγροτικών οχημάτων και εξοπλισμού

Καμπανάκι από τον ΙΟΒΕ για αντικατάσταση του παλιού στόλου

Πέμπτη, 28 Φεβρουαρίου 2019 12:40

UPD:01/03/2019 10:14

Της Δανάης Αλεξάκη

dalex@naftemporiki.gr

Τις επιπτώσεις των σύγχρονων αγροτικών οχημάτων στην παραγωγική διαδικασία στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της απόδοσης των παραγωγών αναλύει, μιλώντας στη «N», ο πρόεδρος του Συνδέσμου Εισαγωγέων Αντιπροσώπων Μηχανημάτων **Σάββας Μπαλουκτσής**, ο οποίος επισημαίνει ότι ο αντίκτυπος του εκσυγχρονισμού του αγροτικού στόλου δεν αφορά μόνο το οικονομικό πεδίο, αλλά διευρύνεται σε κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο.

Αναλυτικότερα, όπως αναφέρει ο κ. Μπαλουκτσής, «τα τελευταία χρόνια η τεχνολογία έχει κάνει άλματα στον τομέα των μηχανημάτων και του εξοπλισμού της γεωργίας. Σύγχρονοι κινητήρες αντιρρυπαντικής τεχνολογίας, αυτοματισμοί, υδραυλικά και ηλεκτρονικά συστήματα για απόλυτο έλεγχο και προγραμματισμό, ανθεκτικά υλικά ειδικής θερμικής κατεργασίας, συστήματα απόλυτης ασφάλειας, ευκολίας και άνεσης για τον χειριστή και πάνω από όλα τεχνολογία που εφαρμόζει τη γεωργία ακριβείας, έχουν φέρει την επανάσταση στις αγροτικές εργασίες, από την προετοιμασία του χωραφιού μέχρι τη συγκομιδή, επεξεργασία και τυποποίηση του προϊόντος. Τα σύγχρονα γεωργικά μηχανήματα, αυτοκινούμενα, παρελκόμενα και εξοπλισμοί έχουν καταλυτικές επιπτώσεις: οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές». Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΣΕΑΜ:

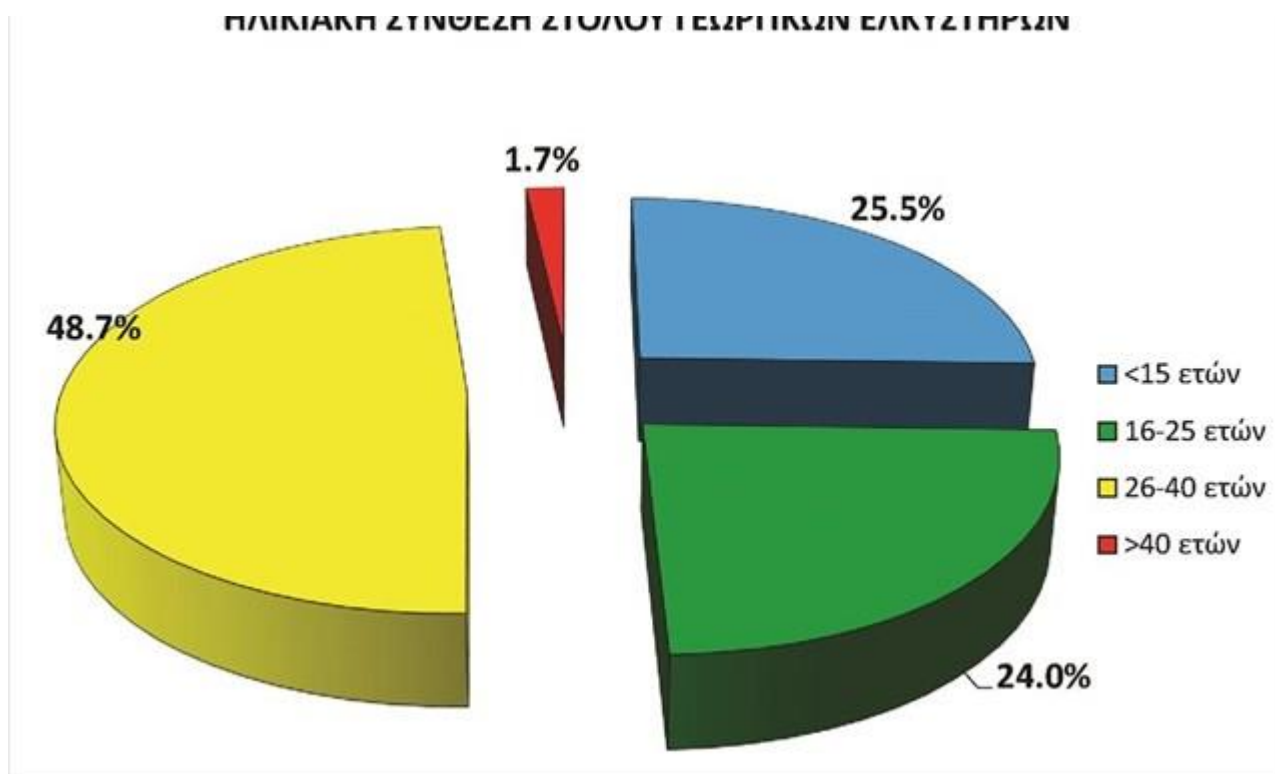
Οικονομικές επιπτώσεις

Το σύνολο των εισροών που ουσιαστικά διαμορφώνουν το κόστος του παραγόμενου προϊόντος επηρεάζεται καθοριστικά από τα μηχανικά μέσα με τα οποία χρησιμοποιούνται ή αναλώνονται.

- Το κόστος της ενέργειας, όπως είναι το πετρέλαιο, μειώνεται δραστικά με τη χρήση των σύγχρονων κινητήρων, οι οποίοι έχουν μικρότερη κατανάλωση καυσίμου. Πέραν αυτού όμως, η χρήση σύγχρονων ελκυστήρων οι οποίοι επιτρέπουν την προσαρμογή παρελκομένων τόσο στο οπίσθιο όσο και στο εμπρόσθιο τμήμα τους (μπρος-πίσω υδραυλικά και ΡΤΟ) επιτυγχάνουν πολλές αγροτικές εργασίες ταυτόχρονα, π.χ. προετοιμασία χωραφιού, σπορά και λίπανση σε ένα πέρασμα! Εύλογα προκύπτει η τεράστια οικονομία σε καύσιμο αλλά και σε αναλώσιμα του μηχανήματος.
- Από τα παραπάνω, δηλαδή τόσο από τη χρήση των σύγχρονων μηχανημάτων όσο και από τη χρήση παρελκομένων εμπρόσθιας ζεύξης, προκύπτει σημαντική μείωση του χρόνου που απαιτείται για τις γεωργικές εργασίες. Συνεπώς, λιγότερες εργατοώρες, μικρότερο κόστος εργασίας.
- Η χρήση των σύγχρονων παρελκομένων στην τοποθέτηση και διασπορά των αγροτικών εφοδίων (σπόροι, λιπάσματα, φυτοφάρμακα) αποτρέπουν την αλόγιστη κατανάλωσή τους και εξασφαλίζουν μεγάλη οικονομία. Είναι γεγονός ότι οι τιμές αυτών των υλικών διαμορφώνονται από την αγορά και επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες, που δεν μπορούν να ελεγχθούν από τον αγρότη. Η ποσότητα όμως που απαιτείται και η ακρίβεια με την οποία αναλώνεται, επηρεάζεται από το τεχνολογικό επίπεδο του αντίστοιχου παρελκόμενου (σπαρτική μηχανή, ψεκαστικό, λιπασματοδιανομέας). Με τη χρήση δορυφόρων στην εφαρμογή της γεωργίας ακριβείας επιτυγχάνεται η χαρτογράφηση και ανάλυση του χωραφιού, με αποτέλεσμα την απόλυτη ακρίβεια στην ποσότητα και στην κατανομή του λιπάσματος, των σπόρων, των φυτοφαρμάκων. Η απαραίτητη ποσότητα στο κατάλληλο σημείο. Εντυπωσιακή η οικονομία και η μείωση των εισροών, σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να ξεπερνά το 70%. Ανάλογος είναι ο έλεγχος, η χρήση και η εξοικονόμηση των υδάτινων πόρων.
- Σύγχρονα μηχανήματα σημαίνει λιγότερες ώρες στα συνεργεία, λιγότερες απρόβλεπτες ζημιές σε ώρα εργασίας και άρα λιγότερες απώλειες. Επίσης, μικρότερο κόστος σε επισκευές και ανταλλακτικά.
- Όλα τα προαναφερθέντα δεν εξασφαλίζουν μόνο τη μείωση των εισροών, επηρεάζουν και στην αύξηση των εκροών. Η παραγόμενη ποσότητα προϊόντος είναι και περισσότερη και ποιοτικότερη. Οι μεγαλύτερες αποδόσεις ανά στρέμμα σε όγκο παραγόμενου προϊόντος παρατηρούνται σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις με πλήρη και

σύγχρονη εκμηχάνιση. Επίσης, σε αρκετές περιπτώσεις, η τιμή του παραγόμενου προϊόντος επηρεάζεται από τα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται στην καλλιέργειά του και τη συγκομιδή του.

Σύμφωνα με μελέτη του ΙΟΒΕ του 2011 με τίτλο «Αγροτικά Μηχανήματα και Ανταγωνιστικότητα του Πρωτογενούς Τομέα» στη σελίδα 130 αναφέρεται ότι ενδεχόμενη αντικατάσταση εξοπλισμού παλιάς τεχνολογίας με σύγχρονη επιφέρει αύξηση του καθαρού εισοδήματος (εκροές-εισροές) κατά 20,7%.

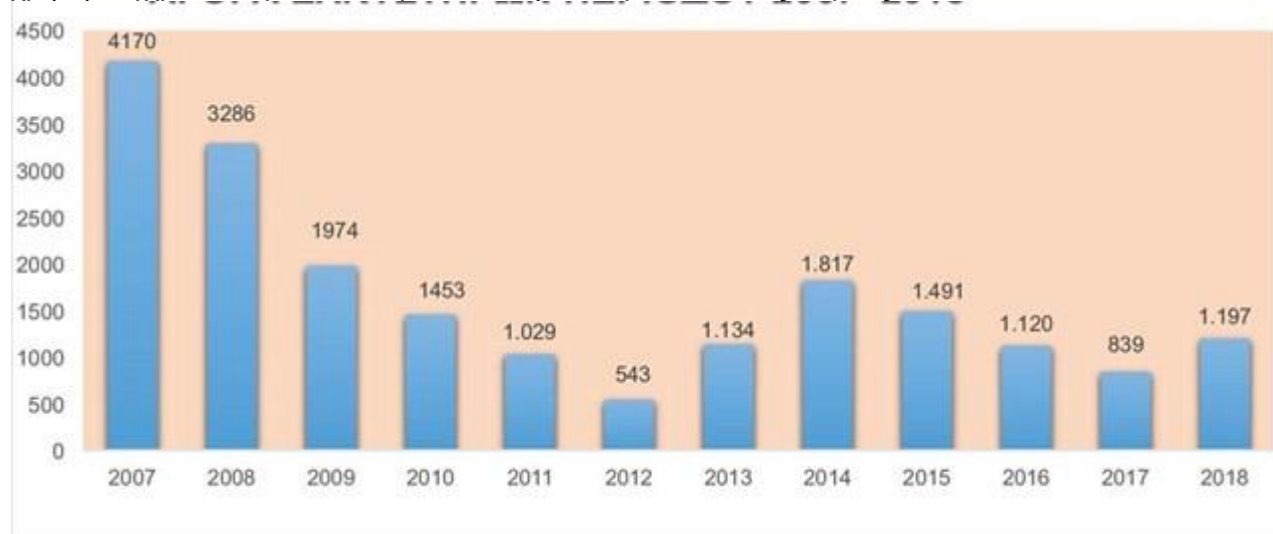

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει επιβάλει πολύ αυστηρούς κανόνες όσον αφορά τους ρύπους που εκπέμπουν οι κινητήρες των γεωργικών μηχανημάτων. Επίσης, πολύ αυστηροί έλεγχοι έχουν επιβληθεί στα ψεκαστικά μηχανήματα - είναι η μόνη κατηγορία γεωργικών παρελκομένων που υποχρεωτικά πρέπει να περνούν τακτικά από τεχνικό έλεγχο (τύπου ΚΤΕΟ).

Οι σύγχρονοι κινητήρες των ελκυστήρων και των λοιπών αυτοκινούμενων γεωργικών μηχανημάτων, εκτός από την οικονομία καυσίμου, συμβάλλουν και στην προστασία του περιβάλλοντος. Ομοίως, τα σύγχρονα ψεκαστικά μηχανήματα, εκτός από τη μεγάλη εξοικονόμηση φυτοφαρμάκων και άρα οικονομικό όφελος, προσφέρουν μεγάλη προστασία τόσο στο περιβάλλον όσο και στον χειριστή. Ένα σύγχρονο ψεκαστικό μηχανήματα ψεκάζει την ποσότητα που έχει προγραμματιστεί, στο σημείο που θέλουμε και τη διάρκεια που θέλουμε. Αν αυτό το συγκρίνουμε με ένα παλιό ψεκαστικό, το οποίο ξεκινάει να ψεκάζει ανεξέλεγκτα όσον αφορά την ποσότητα και τη διασπορά και συνεχίζει να «στάζει» φάρμακο μέχρι και την αυλή του χειριστή, εύλογα ο καθένας μπορεί να καταλάβει τη διαφορά στην επιβάρυνση του περιβάλλοντος.

Αξίζει να αναφερθεί ότι ήδη έχουμε τη χρήση βιοκαυσίμων και άλλων εναλλακτικών μορφών ενέργειας (π.χ. μεθάνιο, ηλεκτρισμός) στην κίνηση των αγροτικών μηχανημάτων, κάτι που συνεπάγεται περαιτέρω προστασία του περιβάλλοντος, ενώ η χρήση σύγχρονων αρδευτικών μεθόδων εξοικονομεί υδάτινους πόρους.

Κοινωνικές επιπτώσεις

Σύγχρονα γεωργικά μηχανήματα δεν σημαίνει μόνο οικονομικό και περιβαλλοντικό όφελος. Σημαίνει και κοινωνικές αλλαγές, κοινωνικό όφελος.

- Παλιά ο αγρότης εργαζόταν κάτω από ιδιαίτερα δυσμενείς συνθήκες εργασίας. Ακραίες καιρικές συνθήκες, με πολύ κρύο ή αφόρητη ζέστη, με βροχή, αέρα και χαλάζι, ο αγρότης ήταν υποχρεωμένος να βρίσκεται και να εργάζεται εκτεθειμένος στο χωράφι. Σήμερα, οι υπερσύγχρονες καμπίνες που διαθέτουν οι ελκυστήρες, προσφέρουν κλιματισμό για έλεγχο της θερμοκρασίας στο περιβάλλον εργασίας, πολύ καλή μόνωση για ελαχιστοποίηση των θορύβων, ειδικές αναρτήσεις καμπίνας, μπροστινού άξονα και καθίσματος για απορρόφηση των κραδασμών και ειδικά φίλτρα άνθρακα για προστασία από τη σκόνη και τα φυτοφάρμακα. Τα ειδικά χειριστήρια, οι οθόνες πληροφοριών, οι αυτοματισμοί και τα ηλεκτρονικά συστήματα κάνουν τον χειρισμό του μηχανήματος εύκολη αλλά και ευχάριστη υπόθεση. Ο αγρότης επιστρέφει ξεκούραστος στο σπίτι του.
- Όπως προαναφέρθηκε, τα σύγχρονα μηχανήματα και οι σύνθετες γεωργικές εργασίες που αυτά εξασφαλίζουν, μειώνουν εντυπωσιακά τις εργατοώρες που απαιτούνται για τις αγροτικές εργασίες. Ο αγρότης μπορεί να κάνει καλύτερο χρονικό προγραμματισμό της δουλειάς του και να εξασφαλίσει περισσότερο χρόνο για τον εαυτό του και την οικογένειά του, να έχει περισσότερες κοινωνικές δραστηριότητες, να διευρύνει περισσότερο τους γνωστικούς, ψυχαγωγικούς και πολιτισμικούς ορίζοντές του. Σήμερα ο αγρότης μπορεί και προγραμματίζει τις διακοπές του, όπως όλες οι υπόλοιπες κατηγορίες πολιτών.
- Ανεκτίμητη είναι η ασφάλεια που παρέχουν τα σύγχρονα μηχανήματα στον χειριστή. Περισσότερες ασφαλιστικές δικλίδες, λιγότερα ατυχήματα, αυστηρότεροι έλεγχοι στα κινητά μέρη των παρελκομένων, ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο ατυχήματος. Ειδικά οι καμπίνες και οι απίδες ασφαλείας που φέρουν υποχρεωτικά οι ελκυστήρες, προστατεύουν τον χειριστή σε περίπτωση ανατροπής, κάτι που στο παρελθόν είχε κατά κανόνα θανατηφόρα κατάληξη. Εδώ όμως θα πρέπει να τονιστεί ότι και ο χειριστής θα πρέπει να μάθει να συνυπάρχει και να αναγνωρίζει τη χρησιμότητα αυτών των μέσων,

διότι δυστυχώς πολλοί αγρότες, για λόγους ευκολίας, αφαιρούν τις προστατευτικές ασπίδες ασφαλείας.

«Ως επίλογο μπορούμε να πούμε ότι η σύγχρονη τεχνολογία αλλάζει ριζικά τον τρόπο, τον χρόνο και το οικονομικό αποτέλεσμα της δουλειάς του κάθε αγρότη. Η συμπύεση του κόστους παραγωγής και ο ανταγωνισμός στην τιμή, τον όγκο και την ποιότητα του παραγόμενου προϊόντος, θέτουν εκτός αγοράς αυτούς που δεν προσαρμόζονται και επιμένουν να καλλιεργούν με τον παλιό, “καλό” και παραδοσιακό τρόπο. Όταν σε άλλες χώρες που η τεχνολογία είναι πολύ μπροστά και οι αγρότες εκεί αναλώνουν τον περισσότερο χρόνο στο γραφείο, μπροστά σε έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή για να μελετήσουν τα ιστορικά στοιχεία και να προγραμματίσουν τις επόμενες εργασίες στο χωράφι, εμείς δεν μπορούμε να παραμένουμε στις τεχνολογίες του προηγούμενου αιώνα» υπογραμμίζει ο κ. Μπαλουκτσής.

Τα σύγχρονα μηχανήματα θωρακίζουν την ασφάλεια των παραγωγών

Μια ακόμα σημαντική παράμετρος που συνδέεται με την ανάγκη εκσυγχρονισμού του αγροτικού στόλου αφορά τη μείωση των ατυχημάτων. Τον περσινό Ιούνιο, στο πλαίσιο συζήτησης που πραγματοποιήθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την ασφάλεια των αγροτών, τονίστηκε ότι «η έλλειψη γνώσης χειρισμού των μηχανημάτων, η υψηλή εργασιακή πίεση και η ανασφάλεια που προκαλεί η επένδυση σε καινούργια μηχανήματα, αφήνοντας στα χωράφια παλαιά μηχανήματα, είναι οι κύριες αιτίες του υψηλού ποσοστού ατυχημάτων και θανάτων στον αγροτικό τομέα, σύμφωνα με πρόσφατη συζήτηση».

Η Ιρλανδή ευρωβουλευτής Mairead McGuinness, η οποία έθεσε το θέμα στο Ευρωκοινοβούλιο, σχολίασε καυστικά πως «η Ευρώπη ξέρει πόσα μοσχάρια γεννιούνται, πώς είναι η ευημερία τους, αλλά όχι πόσοι αγρότες πεθαίνουν κάθε χρόνο». Ζήτησε, λοιπόν, από την Επιτροπή να παράσχει μια σαφέστερη εικόνα για την κατάσταση, ενώ επεσήμανε πως, με βάση τα στατιστικά στοιχεία, αυτοί που κινδυνεύουν περισσότερο είναι οι αγρότες μικρότερων εκμεταλλεύσεων.

Ο επίτροπος Γεωργίας Φιλ Χόγκαν, ο οποίος συμμετείχε στη συζήτηση, τόνισε πως η σημασία της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία αποτελεί θεμέλιο του ευρωπαϊκού κεκτημένου που εφαρμόζεται σε όλους τους οικονομικούς κλάδους, μεταξύ των οποίων και ο αγροτικός. Επεσήμανε πως μεταξύ του 2008 και του 2015 ο αριθμός των εργαζομένων που έχασαν τη ζωή τους εξαιτίας ατυχημάτων στην εργασία μειώθηκε κατά το ένα τέταρτο περίπου και το ποσοστό των εργαζομένων στην Ε.Ε. που δήλωσαν τουλάχιστον ένα πρόβλημα υγείας που οφείλεται ή επιδεινώθηκε από την εργασία έχει μειωθεί σχεδόν κατά 10%. Ωστόσο, ο ίδιος σημείωσε πως πολλά μικρά αγροκτήματα δεν εμπíπτουν στο κεκτημένο αυτό και πρέπει να αποτελέσουν προτεραιότητα των κρατών-μελών.

Χαρακτηριστικά ανέφερε πως το 2015 σημειώθηκαν περισσότερα από 500 δυστυχήματα στη γεωργία, τη δασοκομία και την αλιεία. Πρόκειται για σχεδόν έξι θανατηφόρες περιπτώσεις ανά 100.000 άτομα που απασχολούνται σε αυτούς τους τομείς και αυτός ακριβώς είναι ο λόγος για τον οποίο η προστασία της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των γεωργών και των άλλων που εργάζονται στον γεωργικό τομέα, εξακολουθεί να αποτελεί υψηλή προτεραιότητα για αυτή την Επιτροπή. Για τους λόγους αυτούς, ανέφερε πως ο ίδιος, ως επίτροπος Γεωργίας, θα είναι ανοιχτός σε οποιοσδήποτε ιδέες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η ΚΑΠ θα μπορούσε να αποτελέσει θετικό μοχλό αλλαγής στον τομέα αυτόν.

Ο επίτροπος Γεωργίας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι εισοδηματικές πιέσεις, ο καιρός και όλοι οι κίνδυνοι που συνδέονται με τη γεωργία συμβάλλουν στην άσκηση πρόσθετης πίεσης στους αγρότες. Για τον λόγο αυτόν, επεσήμανε πως χρειάζεται περισσότερη προσοχή στον τρόπο που καλλιεργούν και χειρίζονται τα μηχανήματά τους. Αυτό, όμως, που έγινε ξεκάθαρο από τη συζήτηση ήταν πως τα σύγχρονα μηχανήματα αποτελούν μέρος της λύσης και όχι μέρος του προβλήματος και όλοι οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη τους για την επίτευξη πραγματικής μείωσης των δυστυχημάτων. Σημείωσε, τέλος, πως ο δεύτερος πυλώνας της ΚΑΠ προβλέπει επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για μέτρα ασφάλειας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, μέσω των σύγχρονων μηχανημάτων.

Ο στόλος σε νούμερα

Κατά 63% έχει υποχωρήσει, σύμφωνα με τα συγκεντρωτικά στοιχεία που διαθέτει ο ΣΕΑΜ, ο αριθμός των νέων ελκυστήρων κατά τη δεκαετία 2008-2018, με το 2017 να καταγράφεται το δεύτερο ιστορικό χαμηλό με 839 τρακτέρ, μετά το 2012 όταν ο αριθμός διαμορφώθηκε στα 543. Την περσινή χρονιά, ωστόσο, καταγράφηκε για πρώτη φορά στα τελευταία τέσσερα χρόνια αύξηση στον αριθμό των ελκυστήρων που διαμορφώθηκε σε 1.197 τρακτέρ.

Με βάση τα στοιχεία των απογραφών τον μεγαλύτερο όγκο συγκεντρώνει η Κεντρική Μακεδονία, ενώ αμέσως μετά ακολουθούν η Πελοπόννησος, η Στερεά Ελλάδα, η Ανατ. Μακεδονία-Θράκη και η Κρήτη.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου Αγροτικών Μηχανημάτων (CEMA), το 2017 απογράφησαν 161.235 γεωργικοί ελκυστήρες σε 30 ευρωπαϊκές χώρες, γεγονός που μεταφράζεται σε αύξηση κατά 12,8% στην ευρωπαϊκή αγορά ελκυστήρων σε σύγκριση με το 2016.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο εγχώριος στόλος αγροτικών μηχανημάτων είναι «γερασμένος», καθώς, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις παραγόντων της αγοράς, ο μέσος όρος των μηχανημάτων είναι τα 23 έτη, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος κυμαίνεται στα 16 έτη. Αντίστοιχα, η μέση ισχύς τους (περίπου 100 ίπποι) είναι χαμηλότερη από τον μέσο όρο της Ε.Ε. (140 ίπποι).

Με βάση τα στοιχεία του ΣΕΑΜ ο στόλος των τρακτέρ σήμερα στην Ελλάδα δεν υπερβαίνει τις 150.000-160.000, ενώ μόλις το 25% εξ αυτών είναι ηλικίας έως και 15 χρόνων, ενώ το 50% είναι από 26 έως και 40. Σε αυτό το πλαίσιο, δεδομένου ότι αυτή την περίοδο «τρέχουν» τα προγράμματα που αφορούν τα σχέδια βελτίωσης, θα πρέπει οι του πρωτογενούς τομέα να γνωρίζουν ότι δεν υπάρχουν προς πώληση μόνο μεγάλα και υπερσύγχρονα μηχανήματα, αλλά επίσης πιο οικονομικά και απλά.